

Защо са установени постите?

Като ще говорим за постите, установени от св. Православна църква, нека ги посочим:

КОЛЕДНИ ПОСТИ - 40 дни, от 28 ноември до 6 януари (вкл.), за благодарност към Господа Иисуса Христа, че е дошъл на земята в плът, за да ни спаси - 7 януари - Рождество Христово.

ВЕЛИКИ ПОСТИ - 40 дни, за възпоменаване спасителните страдания на Иисус Христос.

БОГОРОДИЧНИ ПОСТИ - 14 дни, от 14 до 27 август (вкл.), в памет на Успението на Божията Майка - 28 август.

ПЕТРОВИ ПОСТИ , в зависимост от деня на Великден, в памет на св. първовърховни апостоли Петър и Павел.

СРЯДА И ПЕТЪК - всяка седмица извън определените годишни пости, в чест на кръстните страдания на Господа Иисуса Христа.

Основания за прилагане на постите намираме и във Ветхия, и в Новия Завет.

Моисей пости на планината Синай преди да получи 10-те Божии заповеди. "Каза още Господ на Моисея: напиши си тия думи, защото с тия думи Азключавам завет с тебе и с Израиля. И престоя там Моисей при Господа четирийсет дни и четирийсет ноци, без да яде хляб и без да пие вода; и написа Моисей върху плочите думите на завета, десетте заповеди" (Изх. 34:27-28).

Поради греховете на Израил пророк Иоил се обръща към народа, думайки: "Назначете пост, обявете тържествено събрание, свикайте старците и всички жители на тая страна в дома на Господа, вашия Бог - и викайте към Господа" (Иоил. 1:14).

В дните на плена от цар Артаксеркс Неемия изрича: "Като чух тия думи, седнах и заплаках, и бях печален няколко дена, постих и молих се пред Бога небесни" (Неем. 1:4).

А св. цар и пророк Давид в един от псалмите си казва: "През време на тяхната болест, аз се обличах във вретище, изнурявах душата си с пост, и молитвата ми се връщаше в пазухата ми" (Пс. 34:13).

От горните текстове се вижда, че постът се налага при важни събития от живота на израилския народ. Така е и в Новия Завет.

Господ Иисус Христос преди да започне Своята спасителна проповед на земята "биде отведен от Духа в пустинята, за да бъде изкушен от дявола, и като пости четирийсет дена и четирийсет нощи, най-сетне огладня" (Мат. 4:1-2). Това значи, че Той, макар и Богочовек, е трябвало да премине през изнурителния пост и изкушенията на дявола, за да покаже на всички ни, че когато се подготвяме за нещо изключително, трябва да го посрещнем с очистени и одухотворени сърца и души.

В книга "Деяния апостолски" се разказва за Корнилий, който преди да бъде кръстен от ап. Петър, му споделя: "от четири дни до тоя час постих, а на деветия час се молах у дома си..." (10:30).

За Варнава и Савел, преди да поемат своето проповедническо и апостолско служение, се казва: "Когато те служеха на Господа и постеха, Дух Светий каза: отделете Ми Варнава и Савла за делото, за което съм ги призвал. Тогава те, след като постиха и се молиха, възложиха ръце върху тях и ги пуснаха" (Деян. ап. 13:2-3). Пак Павел и Варнава, след като проповядвали евангелието в Листра, Икония и Антиохия "ръкоположиха презвитери за всяка църква, помолиха се с пост и ги повериха на Господа, в Когото бяха повярвали" (Деян. ап. 14:23).

От всичко това следва, че всяко важно събитие в живота на Спасителя и апостолите се е предшествовало от пост и молитва, които одухотворяват човека и го подготвят за служение Богу. Нека сега, като ползваме текстове от Новия Завет, да разгледаме поста и от друга страна.

Ето какво казва Иисус Христос на народа: "не това, що влиза в устата, осквернява човека, а онова, що излиза из устата, то осквернява човека" (Мат. 15:11). И още: "Още ли не разбирате, че всичко, що влиза в устата, минава в корема и се изхвърля навън? А онова, що излиза из устата, иде от сърцето; то именно осквернява човека; защото от сърцето излизат зли помисли, убийства, прелюбодеяния, блудства, кражби, лъжесвидетелства, хули: това осквернява човека. А яденето с неумити ръце не осквернява човека" (Мат. 15:17-20).

Не бива, обаче, след като чухме словата на Господ Иисус Христос, да смятаме, че не бива да постим. С тези Свои думи Спасителят иска да подчертае, че не само постът помага на човека да омаломощи тялото си и да издигне духа си. Важна е не само храната, която се приема, както е казал св. ап. Павел: "грижите за плътта не

превръщайте в похоти" (Рим. 13:14), но по-важно е това, "което излиза от устата, защото то идва от сърцето". Каква полза за човека, ако пости, а нарушава Господните заповеди - прелюбодейства, блудства, краде, лъжесвидетелства, клевети, има зли помисли, хули, не обича братята си, не почита родителите си, защото тези зли деяния излизат от сърцето и те оскверняват човека. Тези неща са свързани и трябва да се спазват разумно - важна е и храната, която се приема, но по-отговорно за нас е отношението ни към тези около нас, защото св. ап. Павел казва: "Не погубвай със своето ястие оногова, за когото Христос умря... Защото царството Божие не е ястие и питие, а правда и мир и радост в Духа Светаго" (Рим. 14:15, 17). Това значи, че не чрез храната ще се спасим. Иначе казано, лишаването и въздържането от някои храни, или постенето, ще ни подготви към приемането на св. Тайни Христови, но по-важното е да постим духовно, т.е. да пазим сърцето си чисто, защото от него произлизат вички наши намерения и постъпки - добри или лоши. Ако нашето сърце е подвластно на злите деяния и помисли, то каква полза за нас, ако постим, а вършим дела достойни за погубел. Как тогава ще пристъпим към св. тайнство Причащение? "И тъй, нека търсим онова, що служи за мир и взаимно назидание" (Рим. 14:19).

Когато постим, нека този наш подвиг да не бъде за съблазън. Защото, "зарад ястие не разрушавай делото Божие. Всичко е чисто, а лошо е за оня човек, който яде със съблазън" (Рим. 14:20), съветва св. ап. Павел.

Прочее, да ограничаваме храната си, но да бдим и за духовния пост, т.е. - да обуздаваме езика си, защото, както е казано: "той няма кости, но кости троши", и още: "езикът е огън, украшение на неправдата... езика никой не може укроти: той е неудържимо зло и е пълен със смъртоносна отрова" (Иак. 3:6, 8). Да не позволяваме на сърцето си, на помислите си, на деянията си да провалят нашия подвиг.

Този наш духовен подвиг не бива да бъде временен - само в дните на постите, но той трябва да бъде цел в нашия живот, за да постигнем съвършенство. Защото "всичко, що не е от вяра, е грях" (Рим. 14:23). Имаме вяра в Господа, трябва да следваме и всичко, което Той ни е преподал с учението Си, а то е далеч от греха.

По статията на Стоян Тодоров:

Защо са установени постите?

Петък, 05 Март 2010г. 21:30ч.

"Към колебаещия се във вярата"